

WAT
&
HOE

SPAANS

TAALGIDS

- uitspraak
- ontmoetingen
- eten & drinken
- onderweg
- overnachten
- gezondheid

**incl.
woordenlijst**
SPAANS - NEDERLANDS
& NEDERLANDS
- SPAANS

IN SAMENWERKING MET
vanDale

**WAT
&
HOE**

SPAANS

TAALGIDS

Vertaling
Diego Puls

Inhoud

Woord vooraf 6

1 Handig om te weten... 7

- 1.1 Beknopte grammatica 7
- 1.2 Uitspraak 12
- 1.3 Handige rijtjes 13
- 1.4 Datum, tijd en getallen 18
- 1.5 Persoonlijke gegevens 26

2 Praktische zaken 28

- 2.1 Bank 28
- 2.2 Post 29
- 2.3 Telefoon 30
- 2.4 Internet 34
- 2.5 Foto en video 35
- 2.6 Het weer 37
- 2.7 Veiligheid 39

3 Ontmoetingen 41

- 3.1 Algemeen 41
- 3.2 Iemand aanspreken 42
- 3.3 Zich voorstellen 44
- 3.4 Elkaar begrijpen 50
- 3.5 Hobby's 51
- 3.6 Een mening geven 52
- 3.7 Een compliment geven 54
- 3.8 Iets aanbieden 54
- 3.9 Uitnodigen 55
- 3.10 Iets afspreken 56
- 3.11 Iemand versieren 57
- 3.12 Afscheid nemen 59

4 Onderweg 63

- 4.1 De weg vragen 63
- 4.2 Douane 66
- 4.3 Bagage 68
- 4.4 De auto 69
- 4.5 Verkeersborden 69
- 4.6 Het benzinestation 70
- 4.7 Pech en reparaties 71

- 4.8 De fiets 75
- 4.9 Vervoermiddel huren 76
- 4.10 Liften 80
- 4.11 Inlichtingen 81
- 4.12 Openbaar vervoer 83

- 5 Overnachten 92**
 - 5.1 Accommodatie zoeken 92
 - 5.2 Bij de receptie 93
 - 5.3 Kamperen 94
 - 5.4 Hotel/appartement/huisje 98
 - 5.5 Klachten 101
 - 5.6 Vertrek 102

- 6 Eropuit 104**
 - 6.1 Bezienswaardigheden 104
 - 6.2 Sport en recreatie 107
 - 6.3 Aan het water 108
 - 6.4 In de sneeuw 111
 - 6.5 Wandelen en bergbeklimmen 112
 - 6.6 Fitness en wellness 113

- 7 Winkelen 115**
 - 7.1 Algemeen 116
 - 7.2 Levensmiddelen 118
 - 7.3 Kleding en schoenen 119
 - 7.4 Kapper 121
 - 7.5 Afrekenen 123

- 8 Eten en uitgaan 125**
 - 8.1 In het restaurant 125
 - 8.2 Bestellen 126
 - 8.3 Klachten 135
 - 8.4 Afrekenen 136
 - 8.5 Uitgaan 137
 - 8.6 Kaartjes reserveren 140

- 9 Gezondheid 142**
 - 9.1 De dokter roepen 142
 - 9.2 Klachten van de patiënt 142
 - 9.3 Het consult 144
 - 9.4 Recept en voorschriften 150
 - 9.5 De tandarts 151

10	In moeilijkheden	154
10.1	Om hulp vragen	154
10.2	Ongelukken	155
10.3	Er is iemand vermist	157
10.4	Verlies en diefstal	158
10.5	Aanranding	159
10.6	De politie	160

	Woordenlijsten	162
	Nederlands – Spaans	162
	Spaans – Nederlands	214

1 Handig om te weten...

1.1 Beknopte grammatica

• Het lidwoord

	Man. enk.	Man. mv.	Vr. enk.	Vr. mv.
(de/het)	el	los	la	las
(een)	un		una	

- * unos hombres = enkele, enige mannen
- unas mujeres = enkele, enige vrouwen
- * de (van) + el = del
- a (naar, aan) + el = al

• Het zelfstandig naamwoord

In het algemeen geldt dat zelfstandige naamwoorden die op een -o eindigen mannelijk zijn en de zelfstandige naamwoorden die op een -a eindigen vrouwelijk.

Een zelfstandig naamwoord dat op een klinker eindigt, krijgt in het meervoud een -s.

Een zelfstandig naamwoord dat op een medeklinker eindigt, krijgt in het meervoud -es.

el cigarrillo	(sigaret)	los cigarrillos
el mes	(maand)	los meses
la guitarra	(gitaar)	las guitarras
la ciudad	(stad)	las ciudades

* Het mannelijk meervoud kan ook op mannen en vrouwen samen slaan:

los reyes =	1. de koningen
	2. de koning en de koningin
los padres =	1. de vaders
	2. de ouders
los hijos =	1. de zonen
	2. de kinderen

● Het bijvoeglijk naamwoord

a) De meeste bijvoeglijke naamwoorden eindigen in de mannelijke vorm op -o; in de vrouwelijke vorm wordt die -o een -a:

el restaurante barato	(het goedkope restaurant)
la cafetería barata	(de goedkope lunchroom)

b) De bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op een -e of een medeklinker, hebben één en dezelfde vorm voor het mannelijk en het vrouwelijk:

un chico inteligente	(een intelligente knul)
una chica inteligente	(een intelligente meid)
un jersey azul	(een blauwe trui)
una falda azul	(een blauwe rok)

c) Bijvoeglijke naamwoorden die zijn afgeleid van geografische namen, hebben altijd een vrouwelijke vorm op -a:

neerlandés – neerlandesa (Nederlands)
español – española (Spaans)

* Het bijvoeglijk naamwoord staat meestal achter het zelfstandig naamwoord.

* De vorming van het meervoud gaat net als bij de zelfstandige naamwoorden:

los restaurantes baratos
los chicos inteligentes
las faldas azules

* De trappen van vergelijking:

duur	caro
duurder dan	más caro que
het duurst	lo más caro

* De uitgang -ísimo/-ísima geeft een eigenschap aan in een zeer hoge graad:

Este restaurante es carísimo	Dit restaurant is erg duur
La comida es malísima	Het eten is heel slecht
General	Generaal
Generalísimo	Opperbevelhebber (titel van Franco)

● Het bijwoord

Een aantal uitzonderingen daargelaten, wordt het bijwoord gevormd door achter de vrouwelijke vorm van het bijvoeglijk naamwoord de uitgang -mente te zetten:

¿Hay un vuelo directo?	Is er een rechtstreekse vlucht?
Sí, éste va directamente.	Ja, deze gaat rechtstreeks.

● Het persoonlijk voornaamwoord

Het persoonlijk voornaamwoord (ik/jij/hij/zij etc.) als onderwerp wordt in het Spaans weinig gebruikt, de werkwoordsuitgangen geven namelijk al aan om welk onderwerp het gaat. Daar waar het onderwerp de nadruk heeft, worden ze echter wel gebruikt:

yo	ik	nosotros/nosotras	wij
tú	jij	vosotros/vosotras	jullie
él	hij	ellos	zij (m.)
ella	zij	ellas	zij (v.)
usted	u	ustedes	u

* Nosotros en vosotros hebben een aparte vrouwelijke vorm.

* Usted wordt vaak afgekort tot ud. en ustedes tot uds.

● Het bezittelijk voornaamwoord

Het bezittelijk voornaamwoord heeft aparte vormen voor het enkelvoud en het meervoud:

mi maleta	mis maletas	mijn koffer(s)
tu maleta	tus maletas	jouw koffer(s)
su maleta	sus maletas	zijn/haar/uw koffer(s)
nuestra maleta	nuestras maletas	onze koffer(s)
vuestra maleta	vuestras maletas	jullie koffer(s)
su maleta	sus maletas	hun koffer(s)

* De bezittelijke voornaamwoorden nuestro en vuestro maken ook nog onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk:

nuestro(s) bolso(s)	onze tas(sen)
vuestro(s) bolso(s)	jullie tas(sen)
nuestra(s) maleta(s)	onze koffer(s)
vuestra(s) maleta(s)	jullie koffer(s)

● Het werkwoord

Spaanse werkwoorden eindigen op:

-ar	(hablar – praten)
-er	(comer – eten)
-ir	(vivir – wonen/leven)

Tegenwoordige tijd

De uitgang van het hele werkwoord bepaalt de vervoeging ervan. De onvoltooid tegenwoordige tijd (ik praat/jij praat/hij praat etc.) is als volgt:

	-ar	-er	-ir
hele ww.	hablar	comer	vivir
ik	hablo	como	vivo
jij	hablas	comes	vives
hij/zij/u	habla	come	vive
wij	hablamos	comemos	vivimos
jullie	habláis	coméis	vivís
zij/u	hablan	comen	viven

* Enkele werkwoorden hebben een afwijkende vervoeging, zoals:

tener (hebben)	poder (kunnen)	querer (willen)
tengo	puedo	quiero
tienes	puedes	quieres
tiene	puede	quiere
tenemos	podemos	queremos
tenéis	podéis	queréis
tienen	pueden	quieren
ir (gaan)	hacer (doen/maken)	
voy	hago	
vas	haces	
va	hace	
vamos	hacemos	
vais	hacéis	
van	hacen	

* *Tener que* gevolgd door het hele werkwoord betekent 'moeten':

tengo que ir a Madrid	ik moet naar Madrid (gaan)
tienen que comer	ze moeten eten

* Het Spaans kent twee werkwoorden voor 'zijn':

1. *estar*

– bij het aanduiden van de plaats van iets (zich bevinden):

Estoy en casa – Ik ben thuis

– bij het aanduiden van een niet-blijvende toestand:

Estamos cansados – We zijn moe

– bij het geven van subjectieve oordelen over personen en zaken:

¡Qué bueno está el café! – Wat is de koffie lekker!

2. ser

– bij definities:

La ginebra es una bebida alcohólica – Jenever is een alcoholhoudende drank

– bij het aangeven van plaats of tijd van een gebeurtenis:

La fiesta es el domingo – Het feest is op zondag

La reunión es en casa de Manuel – De vergadering is bij Manuel thuis

– bij het aanduiden van beroep, nationaliteit, identiteit:

Somos profesoras – Wij zijn lerares

Es francés – Hij is Fransman

Soy Carmen – Ik ben Carmen

– bij het aanduiden van verwantschap en herkomst:

Isabel es mi hermana – Isabel is mijn zus

Soy de Amsterdam – Ik kom (ben afkomstig) uit Amsterdam

– om een wezenlijke eigenschap aan te duiden:

Eres rubia – Jij (v.) bent blond

De vervoeging van deze werkwoorden is als volgt:

estar	ser
estoy	soy
estás	eres
está	es
estamos	somos
estáis	sois
están	son

Voltooide tijd

De Spaanse verleden tijden kunnen niet allemaal in dit boekje worden behandeld. Om in ieder geval over de verleden tijd te kunnen spreken, geven we hier de voltooid tijd.

Het voltooid deelwoord wordt bijna altijd regelmatig gevormd:

hablar	hablado	(gepraat)
comer	comido	(gegeten)
vivir	vivido	(gewoond/geleefd)

Het Spaans kent maar één hulpwerkwoord voor de voltooid tijd: haber (hebben)

he	hablado/comido etc.	ik heb gepraat/gegeten etc.
has	hablado	
ha	hablado	
hemos	hablado	
habéis	hablado	
han	hablado	

● Ontkenning

Spaanse zinnen worden ontkennend gemaakt door *no* (niet/geen) vóór de persoonsvorm te zetten:

No tengo hambre	Ik heb geen honger
No he comido todavía	Ik heb nog niet gegeten

● Vraagzinnen

De vragende zinnen wijken in hun zinsbouw niet af van stellende zinnen. Wel is er verschil in intonatie. In de schrijftaal wordt een vraag ingeleid door een omgekeerd vraagteken aan het begin van de zin en afgesloten met een gewoon vraagteken:

¿Queréis vino?	Willen jullie wijn?
----------------	---------------------

Uitroepen krijgen aan het begin van de zin een omgekeerd uitroepeteken en aan het einde weer een gewoon uitroepeteken:

¡Qué guapa estás!	Wat zie je (v.) er mooi uit!
-------------------	------------------------------

1.2 Uitspraak

We hebben een eigen systeem ontwikkeld, dat in alle **Wat & Hoe**-taal-gidsen wordt gebruikt. Het heeft de volgende kenmerken:

– Het is ondubbelzinnig. Daarmee bedoelen we dat één letter altijd één klank weergeeft. In een woord als *kenteken* staat de *e* voor drie verschillende klanken. In het **Wat & Hoe**-systeem zou dit woord worden weergegeven als *kenteekən*.

– Het sluit zo veel mogelijk aan bij het Nederlands, dus er komen zo min mogelijk accenten en vreemde tekens in voor.

– De klemtoon van elk woord is aangegeven door onderstrepingen van de klinker(s).

– Zogenaamde lange klinkers (*aa*, *ee* enzovoort) worden in de uitspraak weergave altijd geschreven als een dubbele klinker. Zogenaamde korte klinkers worden altijd weergegeven met een enkele klinker, dat wil zeggen:

<i>a</i>	als in <i>af</i>
<i>e</i>	als in <i>mes</i>
<i>o</i>	als in <i>op</i>

De gebruikte letters en symbolen:

<i>ch</i>	als de <i>ch</i> in <i>recht</i>
<i>ġ</i>	als in <i>goal</i>

- r* altijd een tongpunt-*r*, rollend, voor in de mond gevormd
S als de Engelse *th* in *thin* (zachtjes blazen, terwijl u de tongpunt tegen de voortanden houdt).

De overige letters klinken precies zo als in het Nederlands.

1.3 Handige rijtjes

• Hoe stel je een vraag?

Wie?

¿Quién?

kíe-en?

Wie is dat?

¿Quién es?

kíe-en es?

Wat?

¿Qué?

ké?

Wat is hier te zien?

¿Qué se puede visitar aquí?

ké se poe-ede biesietar akíe?

Wat voor soort hotel is dat?

¿Qué clase de hotel es?

ké klase de otel es?

Waar?

¿Dónde?

donde

Waar is het toilet?

¿Dónde están los servicios?

donde estan los serbieSieos?

Waar gaat u naartoe?

¿Adónde va?

adonde ba?

Waar komt u vandaan?

¿De dónde es usted?

de donde es oested?

Hoe?

¿Cómo?

komo?

Hoe ver is dat?

¿A qué distancia queda?

a ké diestanSiea keda?

Hoe lang duurt dat?

¿Cuánto dura?

koeanto doera?

Hoe lang duurt de reis?

¿Cuánto dura el viaje?

koeanto doera el bieache?

Hoeveel?

¿Cuánto?

koeanto?

Hoeveel kost dit?

¿Cuánto vale?

koeanto bale?

Hoe laat is het?

¿Qué hora es?

ke ora es?

Welk? Welke? (enkelvoud/meervoud)

¿Cuál? ¿Cuáles?

koeal? koeales?

Welk glas is voor mij?

¿Cuál es mi copa?

koeal es mie kopa?

Wanneer?

¿Cuándo?

koeando?

Wanneer vertrekt u?

¿Cuándo sale?

koeando sale?

Waarom?

¿Por qué?

por ke?

Kunt u me ...?

¿Podría ...?

podriea ...?

Kunt u me helpen, a.u.b.?

¿Podría ayudarme?

podriea ajoedarme?

Kunt u me dat wijzen?

¿Me lo podría indicar?

me lo podriea iendiekar?

Kunt u met me meegaan, a.u.b.?

¿Le importaría acompañarme?

le iemportariea akompanjarne?

Wilt u ...?

¿Quiere ...?/¿Podría ...?

kie-ere ...?/podriea ...?

Wilt u voor mij kaartjes reserveren, a.u.b.?

¿Me podría reservar entradas?

me podriea rreserbar entradas?

Weet u ...?

¿Sabe ...?

sabe ...?

Weet u misschien een ander hotel?

¿Sabría indicarme otro hotel?

sabría iendiekarme otro otel?

Hebt u ...?

¿Tiene ...?

tie-ene?

Hebt u voor mij een ...?

¿Me podría dar un(a) ...?

me podría dar oen(a) ...?

Hebt u misschien een gerecht zonder vlees?

¿Tendría un plato sin carne?

tendría oen plato sien karne?

Ik wil graag ...

Quisiera ...

kiesie-era ...

Ik wil graag een kilo appels

Quisiera un kilo de manzanas

kiesie-era oen kielo de manSanas

Mag ik ...?

¿Puedo .../Se puede ...?

poe-edo .../se poe-ede ...?

Mag ik dit meenemen?

¿Podría llevármelo?

podría jebarmelo?

Mag ik hier roken?

¿Se puede fumar?

se poe-ede foemar?

Mag ik wat vragen?

¿Puedo hacerle una pregunta?

poe-edo aSerle oena pregoenta?

● Hoe geef je antwoord?

Ja, natuurlijk

Sí, claro

sie, klaro

Nee, het spijt me

No, lo siento

no, lo sie-ento

Ja, wat kan ik voor u doen?

Sí, ¿en qué puedo servirle?

sie, en ke poe-edo serbierle?

Een ogenblikje, a.u.b.

Un momento, por favor

oen momento, por favor

Nee, ik heb nu geen tijd

No, ahora no tengo tiempo

no, aora no tenggo tie-empo

Nee, dat is onmogelijk

No, eso es imposible

no, eso es iemposieble

Ik geloof het wel

Creo que sí

kreo ke sie

Nee, niemand

No, nadie

no, nadie-e

Nee, niets

No, nada

no, nada

Dat klopt (niet)

(no) es cierto

(no) es Sie-erto

Dat ben ik (niet) met u eens

(No) estoy de acuerdo con usted

(no) estoj de akoe-erdo kon oested

Dat is goed

Está bien

esta bie-en

Misschien

Quizá

kieSa

Ik weet het niet

No lo sé

no lo se

● Valse vrienden

Valse vrienden zijn twee woorden uit verschillende talen die zo op elkaar lijken, dat je denkt dat ze wel hetzelfde betekenen, maar dat is niet het geval. Ze komen voor in iedere taal. Een paar voorbeelden:

Vader is **papá**, maar pas op: **papa** (zonder accent) is *paus*. En **la papa** is *de pap!* Op de deur van uw hotelkamer hangt u het bordje **no molestar, por favor**, niet om te voorkomen dat men u *molesteert*, maar om *niet gestoord* te worden. Als u graag *castagnetten* als souvenir wilt meenemen, vraagt u dan naar **castañuelas**. **Castañeta** betekent immers een *knip met de vingers*. Een kaart om naar het thuisfront te sturen is een *tarjeta*, niet een **carta** (brief). Wilt u met een **compás** de Anda-

lusische bergen in? Neem liever een *brújula*; de gangbaarste betekenis van **compás** is *passer* (het betekent ook *scheepskompas*). Wilt u iemand *succes* wensen? Zeg dan **mucho éxito**, want **suceso** betekent *voorval* en ook *ongeluk*. Als iemand u **gracioso** vindt, bent u niet *gracieu*s, maar *grappig*. *Gracieu*s is **elegante** of **grácil**.

● **Wat staat er op dat bordje?**

agua (no) potable	(geen) drinkwater
alta tensión	hoogspanning
caballeros	heren (wc)
caja	kassa
cerrado	gesloten
clínica dental	tandartsenpraktijk
completo	vol
consulta médica	huisartsenpraktijk
coto privado	privé (jacht)terrein
cuidado con el escalón	let op het afstapje
cuidado con el perro	pas op voor de hond
cuidado con la cabeza	stoot uw hoofd niet
entrada	ingang
entrada prohibida	verboden toegang
escalera de incendios	brandtrap
escalera mecánica	roltrap
extintor de incendios	brandblusser
freno de emergencia	noodrem
hagan cola	wacht hier in de rij
horario (de apertura)	openingstijden
información	inlichtingen
liquidación (por cese)	opheffingsuitverkoop
más información en el interior	binnen meer informatie
no devuelve cambio	geen teruggave van wisselgeld
no funciona	defect
no se admiten animales domésticos	huisdieren niet toegestaan
no tocar	niet aanraken
ocupado	bezet
oficina de turismo	VV
parada discrecional	halte op verzoek
peligro	gevaar
peligro de incendio	brandgevaar
... planta	... verdieping

primeros auxilios	eerste hulp
prohibido arrojar basura	verboden afval te storten
prohibido el paso	verboden toegang
prohibido fumar	verboden te roken
prohibido hacer fuego	open vuur verboden
prohibido pisar el césped	verboden op het gras te lopen
puesto de socorro	EHBO-post
razón ...	te bevragen bij ...
rebajas	uitverkoop
recién pintado	pas geveerd
reservado	gereserveerd
saldos	opruiming, restanten
salida	uitgang
salida de emergencia, salida de socorro	nooduitgang
se alquila	te huur
se ruega no molestar	niet storen, a.u.b.
se vende	te koop
señoras	dames (wc)
servicio en la barra	bediening aan de bar
tirar/empujar	trekken/duwen

1.4 Datum, tijd en getallen

• Vandaag of morgen?

Welke dag is het vandaag?

¿Qué día es hoy?

ke día es oj?

Vandaag is het maandag

Hoy es lunes

oj es loenes

Morgen is het dinsdag

Mañana es martes

manjana es martes

Overmorgen is het woensdag

Pasado mañana es miércoles

pasado manjana es mie-erkoles

Gisteren was het donderdag

Ayer fue jueves

ajer foe-e choe-ebes

Eergisteren was het vrijdag

Anteayer fue viernes

anteajer foe-e bie-ernes